

JARDUEREN TXOSTENA

2024

Sandra, Lorea eta Marirekin topaketa Mugarik Gabe Nafarroako egoitzan 2024ko apirilaren 22an

2024ko jardueren txostena

Mugarik Gabe Nafarroa

1987. urtean sortutako Hegoaldearekiko lankidetzako GKE

Gure lana:

Hezkuntza,
sentsibilizazioa eta
garapenerako
lankidetzak.

Gure jarduna:

plataformekin eta sareekin elkarlanean aritzen gara bizi-eredu desberdinak eraikitzeko. Giza eskubideak, emakumeen ahalgintza eta garapen iraunkorra sustatzen dituzten lankidetzak-proiektuak babesten ditugu. Sentsibilizazioa eta hezkuntza bultzatzen ditugu, gizartearen ahalik eta gaitasun eraldatzaile handienaren alde egiteko.

Gure metodoak:

sistema ekonomikoa
salatzea, munduko
miseriaren eta
desberdintasunaren
sorburua baita.

HITZAURREA

Aldaketa garaiak bizi ditugu, gure bizitzak nahiko lasaia goak dira iparraldeko herrialdeetan hegoaldekoetan baino, zorabioak eta zozokeriak bizi dituzte. Iparraldeko gizarte gisa ditugun sinismen asko, hau da, mendebaldekoak eta zuriak, zalantzan jartzen ari dira, ez baitakigu gure gizarteek sortutakoari erantzuten. Eta okerrenea da Mugarik elkarteak beti defendatu izan duen Giza Eskubideetan eta Emakumeen Eskubideetan oinarritutako paradigma apurtzen ari dela nazioarteko erakundeetan, eta horrek hondamendira eta indartsuenaren legera eramane gaitzakeela.

Klima-aldaketa Iparraldeko herrialdeek hegoaldekoen gainean duten ustiapenaren, merkatuek kolonizatutako herrialdeetako itsaso, lur eta airearen kutsaduraren eta gure neurrigabeko kontsumoaren emaitza da neurri batean, eta biztanleriaren joan-etorri handiak eragin ditu. Eta, gainera, Afrika, Hego Amerika edo Asiako herrialde asko markatu zituzten erantzun koherente eta bidezkoak eman ez zituzten

deskolonizazio-prozesuen ondorioekin jarraitzen badugu, ez da erraza indarkeriarik, gerrarik edo okupaziorik gabeko bidea ikustea. Europa, gainera, bidegurutze batean dago, eta horrek berrarmatzera garamatza, eta ez gatazketan negoziazio- eta elkarriketa-irtenbideak bilatzera, erabaki handietan munduaren aurrean erreferente gisa galtzeaz gain. Arazoa da erreferente bakarrak izan nahi dutenek ere ez digutela ezer ematen, indarkeria eta militarizazioa besterik ez.

Migrazioak, gainera, zalantzan jartzen ari dira zer eraiki dugun gure gizarteetan eta nola egon behar dugun prest gure eragina murrizteko munduan, argi baitago ez dagoela guztiontzat kontsumo-erritmo horretan, ez dagoelako B planetarik. Beharakada deritzona paradigma-aldaketa bat da, eta zalantzan jartzen ditu gure bizitza indibidualak eta lehentasunak. Eta beste gizarte batzuetan pertsonetikiko eta lurrarekiko errespetu handiagoz bizitzeko beste eredu batzuk bilarazten dizkigu, Ongi bizitzea da

horietako bat.

Ez da erraza Mugarik Gabe Nafarroarentzat jarraitzea, batez ere antolakuntza gisa ez dugunean bizi 80ko eta 90eko hamarkadetan erakundean sartu ziren eta desberdintasunen oinarriak kentzeko gogoaz zuten pertsona sortzaileen kementa.

Eduardo Galianoren esaldi batek honako hau adierazten digu: "Mundua, batez ere, duin eta suminduen artean banatzen da, eta bakoitzak jakingo du zein aldetan egon nahi duen edo egon daitekeen".

Guk, Mugatik-ek, badakigu non egon nahi dugun, ez ditugu inoiz besteak ahaztu, eta horregatik jarraitzen dugu Hegoaldean beste aldeak babesten eta gure inguruan zalantzan jartzeko mugimenduak bultzatzen. Erresistentzia- eta itxaropen-prozesuak erakusten jarraitzen dugu, bai emakume-taldeetatik, bai jatorrizko herrietatik. Eta zuek gurekin jarraitzea espero dugu, itxaropena gurekin doalako.

MUGARIK GABE NAFARROA

WEB-ORRIALDEA

www.mugarikgabenafarroa.org

POSTA ELEKTRONIKOA

Info@mugarikgabenafarroa.org

TELEFONOAK

948 107 337 / 633 506 055

TELEGRAM

t.me/mugarikgabenafarroa

PROIEKTUAK:

AIGMIM (Guatemala)

AMIVR (Guatemala)

METOCA (Guatemala)

CAM (Mexiko)

CPDH Madeleine Lagadec

(El Salvador)

HEZKUNTZA EZ FORMALA:

Tejiendo Solidaridad -

Auzotik Mundura

SAREAK:

Zabaldi, REAS, Nafarroako

GGKE-en

Koordinakundea...

LANKIDETZA PROIEKTUAK

TO eta VS tailerra Sololan
Rompiendo Limitesekin, Metoca.

GUATEMALA

PROIEKTUA

*Emakume Indígenen Nazioarteko Eguna,
AIGMIM.*

Maya Mam emakumeak erakundeak indartzeko, autonomia ekonomikoa eta eragin politikoa izateko antolatzen dira

Guatemala

Asociación Integral Guatemalteca de Mujeres Indígenas Maya Mam (AIGMIM)

Erakundeak indartzeko, tokiko ekonomian, parte-hartze politikoan eta Guatemalako emaku-meen eskubideetan lanean jarraitzen du AIGMIMek. Urte honetan, 2022ko Gailur kontinenta-laren emaitzak partekatu ziren 23 taldetako 250 emakumerekin, haien eskubideen aldeko hausnarketa eta defentsa sustatuz. 2024an Kolonbian egingo den V. Gailurrerako jarraipen-bilerak egin ziren, eta lege- eta administrazio-prozesuetan formakuntzak egin ziren zuzendari-tza-batzorderako eta administrazio-kontseilurako. Halaber, batzar bat egin zen 160 emakume-rekin, eta funtsezko tresnak ebaluatu ziren, hala nola plangintza- eta monitoretza-sistema, legezko baldintzak eta auditoretzak betetzeaz gain.

Nekazaritza eta abeltzaintzaren eta ekonomiaren esparruan, 11 bazkide berri identifikatu ziren makro tunelak ezartzeko, eta biofermentuen eta landare aromatikoen ekoizpena indartu zen. Ekintzailtzak bultzatu ziren, hala nola patata produkzioa, "miniriego"-a (ureztatze sistema komunitarioa) zein abere-sendagaiak, eta prestakuntza teknikoa eta laguntza eman zitzairen aurreko eta egungo proiektuei. Azoka eta ekitaldietan ere sustatu ziren produktuak, Nekazari-tza eta Abeltzaintza Ministerioaren eta beste erakunde batzuen laguntzarekin. Kxym Qya R. L. kooperatiba sendotzeko bidean aurrera egin zen, Jotay lankidetzari jasangarritasun-proposamen bat aurkeztuz.

Parte-hartze eta eragin politikoari dagokionez, prozesua motela izan bada ere, udal-gobernuetan izandako aldaketengatik, bilerak eta kabildoak lortu dira emakumeek beren aldi hautetsietan parte hartzea bermatzeko. Udalerrri batzuetan ekoizpen proposamenak aurkeztu ziren eta udal testuinguruaren azterketa egin zen.

Egun enblematikoetan parte-hartzea koordinatu zen, eta bilerak egin ziren Mam herriko bu-ruekin, sareak eta aliantzak sendotzeko. Nazio mailan, eguneko egoera aztertzeko ekitaldietan parte hartu zuen elkarteak, bai eta Emakume Indigenen Defentsa Erakundea (DEMI) berriz eratze proposamenetan ere. "Emakume Parlamentariak" bezalako guneekin lankidetzan aritu zen, eta instantzia hori indartzeko lege-ekimen batean aurrera egin zen. Gainera, ekin-tzaile kriminalizatuak defendatzeko ekintza politikoetan eta maskulinitate berriei buruzko sen-tsibilizazio-prozesuetan parte hartu zen, terapeutak trebatu ziren eta emakumeen eta gazteen sormen-trebetasunak indartu ziren, jaialdi artistiko batekin amaituz.

FINANTZAKETA	EUROAK
Nafarroako Gobernua	200.000 €

***GUATEMALA* PROIEKTUA**

*"El Mirador" komunitatearen elkarlaguntza
asanblada, AMIVR*

Edateko ura eta trebakuntzak

Guatemala

Asociación de Mujeres Indígenas Voz de la Resistencia (AMIVR)

AMIVRren helburua garapen integrala sustatzea da, komunitate-, etnia anitzeko- eta genero-ikuspegiarekin. Komunitate eta erakunde indigenen esperientziaren barruan, eta, zehazkiago, elkartearen beraren esparruan, emakumeen arazo espezifikoek pertzepzioan, kolektibo horri zuzendutako proiektuetan parte hartzean eta haien autoantolaketan aurrera egiteko premian oinarritzen da.

El Tesoro Nueva Esperanza komunitateak, Maya Ixil, K'iche eta Mam familiek osatua, aurrera egin du ura bezalako oinarritzko ondasun natural bat eskuratzeko helburuan, kudeaketa komunitarioaren bidez eta komunitateko emakumeen parte-hartzea handituz erabakiak hartzeko hainbat instantzian. Edateko ura hornitzeko proiektuak 4 fase ditu, eta aurtan hirugarrena amaitu da,

ur-tangaren instalazioarekin. Emakumeak arduratu ziren janaria hornitzeaz, tankea eraikitze lanetan ere aritu ziren, eta emakumeen batzordeak parte-hartze aktiboa izan zuen lanaren aurrerapena ikuskatzeko.

Aldi berean, prestakuntza-prozesu bat egin da Guatemalako Hegoaldeko Eskualdeko 8 komunitateetako 30 emakumerekin, duela urte batzuk hasitako prozesuei jarraipena ematen diena, emakumeen giza eskubideei, haien eragin politikoari eta komunitatearen antolaketari buruzko trebakuntzan sakontzeko.

Prestakuntza-fasearen ondoren, AMIVRk laguntza eman zien emakume sustatzaileei beren komunitateetan egin zituzten errepliketan, ezagutza biderkatzeko eta emakumeen artean sareak sortzeko, beren eskubideen alde.

Prozesua amaitzeko, topaketa bat egin zen parte-hartzaile guztien artean, esperientziak partekatzeko. Zailtasun handiak dituztela nabarmendu zuten, matxismoa oso errotuta baitago komunitateetan. Hasieran, egitura komunitario guztien babesa zuten, baina prozesuak emakumeen indartzean emaitza ematen ari zuela konturatzera, egitura batzuk jada ez zeuden ados. Hala ere, emakume gisa, jarraitzea eta beste emakume batzuk motibatzea erabaki zuten.

Lantegiei esker, parte-hartzaileek beren autoestimua eta lidergoa sendotu ahal izango dute; izan ere, prestakuntza-prozesuak, emakumeei eskubideei buruzko ezagutzak emateaz gain, lagunduak sentitzeko bizikidetzak, hausnarketa- eta elkar-gunea ere izan da.

FINANTZAKETA	EUROAK
Iruñeko Udala	35.000 €

GUATEMALA PROIEKTUA

Elkarrekin Sexu-Indarkeriaren aurka: Desgaitasuna duten emakumeak sexu-indarkeria antzemateko, sendatzeko eta salatzeko bidean

Guatemala

Atz'anem K'oj Elkarteak - Metoca Proiektua

Atz 'anem K' oj Pailazoen Elkarteak, Metoca proiektuaren bitartez, komunitateen eskubideen defentsan eta egikaritzan konprometitutako protagonisten antolaketa soziala eta prestakuntza politikoa sustatzen ditu. Herri-hezkuntzatik eta Zapalduen Antzerkitik (TO) lan egiten dute emakumeen oinarritzko taldeak eta zaurgarriak diren beste talde batzuk burujabetzeko.

Sololako "Mujeres con Capacidad de Soñar a Colores" kolektibarekin batera hasi zen aurtengo proiektua, zeinekin 2019tik ari diren elkarlanean. Landa-eremuan desgaitasuna duten eta gehiengo indigena duten emakumeen kolektiboa da hau, eta urte hauetan guztietan zehar indartu egin da, bere inguruan gero eta eragin handiagoa izanik. Hala ere, 2024ko irailean kolektiboaren koordinazioan izandako aldaketaren ondorioz, Metocarekin

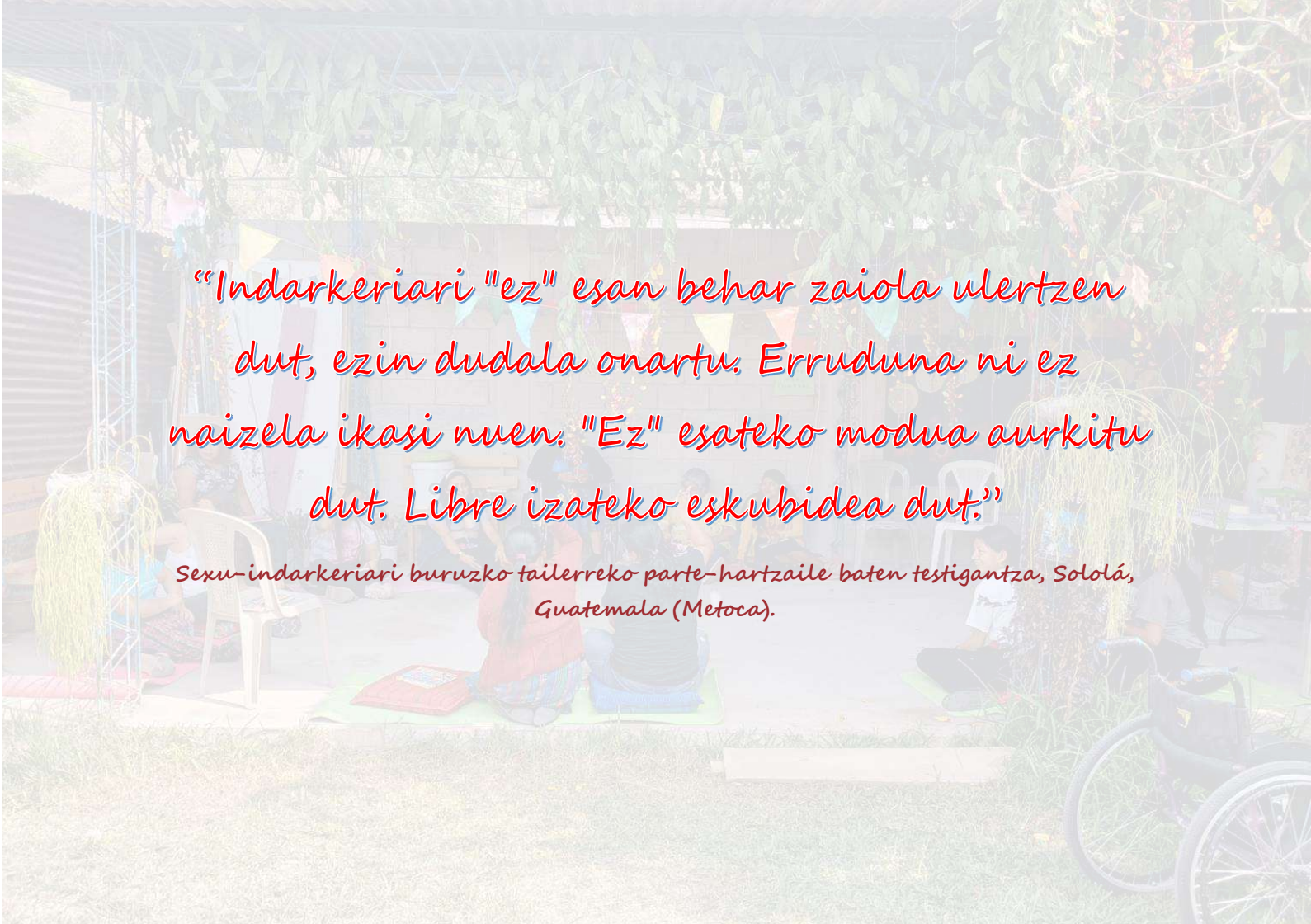
zituzten prozesuak eten egin ziren, eta ez zen akordiorik lortu proiektuaren azken jarduera gauzatzeari buruz.

Aldi berean, Chiquimulako "Rompiendo Límites" izeneko emakume desgaituen kolektiba hurbildu zen -zeinekin jadaneko bazegoen harremana-, Zapalduen Antzerkian oinarrituriko prozesu bat eskatzeko. Hori dela eta, kolektibo honen interesari erantzutea erabaki zen, eta prozesua haiekin jarraitu zen.

Hala, proiektuak desgaitasuna duten emakumeek aurre egiten dieten indarkeriak identifikatzea eta horietan sakontzea ahalbidetu zuen, laguntza-prozesu baten eta sendatze-topaketen bidez. Bigarrenik, proiektuak bizitako indarkeriak prozesatzeko eta emozioak kudeatzeko tresnak eskaini zituen, performanceak sortuz. Eta, hirugarrenik, indarkeria horiek

identifikatu eta horiek eragiten dituzten emozioak kudeatu ondoren, tresnak jarri ziren urraketa horiek ikusarazteko eta eskubideak bete zein errespetatu zitezela eskatzeko, performancearen aurkezpen publikoen bidez. Sortutako performanceak aldarrikatzen du errua eta lotsa ez direla biktimenak, erasotzaileenak baizik; eta isiltasuna, diskriminazioa eta indarkeria amaitu egin behar direla. 5 aldiz aurkeztu zuten Sololako bide publikoan.

FINANTZAKETA	EUROAK
Zizur Zendea	2.466,67 €
Gares	2.500 €
Barañain	4.364,30 €
Oibar	1.000 €
Guztira	10.330,97 €

“Indarkeriari "ez" esan behar zaiola ulertzen dut, ezin dudala onartu. Erruduna ni ez naizela ikasi nuen. "Ez" esateko modua aurkitu dut. Libre izateko eskubidea dut.”

Sexu-indarkeriari buruzko tailerreko parte-hartzaile baten testigantza, Sololá, Guatemala (Metoca).

MÉXICO PROIEKTUA

"El Buen Vivir" diplomatuaren saioa

**Bizi Ona eraikitzea, bihotza, ekonomia- eta elikadura-autonomia indartuz,
genero-berdintasuna eta emakumeen ahalduntzea sustatuz Iparraldeko
Oihanaldean eta Txiapasko Gaineran**

México

Casa de Apoyo a la Mujer Ixim Antsetic (CAM) eta Hogar Comunitario Yach'il Antzetec

Aurten CAMEk hainbat jarduera egin ditu Txiapasko eta beste Estatu batzuetako gizarte-erakundeekin, lurraldearen defentsari, elikadura burujabetzari eta giza eskubideei buruzko tailerrak eta foroak erraztuz. Kulturalki egokia den metodologia erabili zen, ama-hizkuntzetan parte hartzea ahalbidetuz eta gazteen adierazpena erraztuz. Indarkeria prebenitzeko, gizonengan eta haien familiengan eragin positiboa duten maskulinitate berrien tailerrak ezarri ziren. Osasun komunitarioan, 'Hogar Comunitario'arekin batera, emaginak indartu egin ziren ikuspegi integral batetik, sendabelarren erabilera eta autozainketa emozionala sustatuz. Ekonomia solidarioko eta agroekologiako lana antzinako

ezagutzetara eta tokiko beharretara egokitu zen, lurzorua berreskuratzea eta familia-ekoizpena barne. Aliantzak lortu ziren UNACHekin (Txiapasko Unibertsitate Autonomoa) eta lxchitak kolektiboarekin, elikagaiak eraldatzeko eta emakumeen ekonomia indartzeko, malanga izeneko tuberkulua eta artisau-ehunak bezalako produktuak sustatuz. Giza eskubideei buruzko prestakuntzan, ama-hizkuntzetan egindako tailerrei esker, emakumeek gogoeta egin ahal izan zuten beren eskubideei buruz, eta nola jokatu haien urraketen aurrean. Emakumeen lidergoa eta kolektiboen sendotzea bultzatu zen. Txiapasen indarkeria areagotzearen aurrean, sendatze kolektiborako guneak ezarri ziren.

'Hogar Comunitario'ak aliantza estrategikoak finkatu zituen, eta eragin nabarmena lortu zuen emakumeengan eta gazteengan, herri-hezkuntzan eta indarkeriarik gabeko komunikazioan oinarritutako estrategien bidez. Giza eskubideak jarduera guztietan integratzeko ikuspegiak indartu egin zuen giza eskubideen kontzientzia eta horien erabilera komunitateetan. 'Hogar Comunitario'aren TRAMA programak ama-bakarren talentua eta autonomia ekonomikoa sustatu zituen, sendatze emozionala nabarmenduz eta produktuen salmenta handitzea lortuz.

FINANTZAKETA	EUROAK
Nafarroako Gobernua	110.000€

KOLOMBIA PROIEKTUA

CCEEUk egindako tailerra, giza eskubideen defendatzaileak babesteko lurralde, nazio eta nazioarteko eraginerako ekintza-estrategiak txertatzeko.

PBI Colombia

PBI Kolonbiak 1994an ireki zuen bere lehen taldea, bakerako espazioak irekitzeko lan-xedearekin, zein justiziaren eta Giza Eskubideen errespetuaren aldeko kultura garatzeko. 2010ean, PBI Kolonbia eta Mugarik Gabe Nafarroaren arteko lankidetzari ekin genion.

Urte hauetan guztietan, PBI Kolonbia erreferentziazko erakunde bihurtu da, eta erakutsi du giza eskubideen defendatzaileei nazioarteko behaketa eta laguntza ematea tresna baliagarria dela Giza Eskubideen Nazioarteko Arauak eta Babes Humanitarioko Nazioarteko Legea bermatzeko.

PBIk Kolonbian duen presentziari esker, Kolonbiako erakundeek, giza eskubideen urraketak direla eta, justizia bilatzen jarraitu ahal izan dute, eta beren lanean jarraitu ahal izan dute komunitate zurgarri eta desplazatuekin batera eskubide politiko, sozial eta ekonomikoen defentsan.

2024an, Mugariek PBI Kolonbiarekin eta elkartutako beste erakundeekin lan egin du: Kolonbiako Juristen Batzarra (CCJ) eta Kolonbia Europa Estatu Batuak Koordinazioa (CCEEU), 2020an hasitako lankidetzaprogramaren amaiera justifikatzeko Nafarroako Gobernuari.

Ziur gaude PBI Kolonbiak lurraldeak zeharkatzen jarraituko duela giza eskubideen defentsan, beti egin duen bezala, eta bide horretan, komunitateekin, liderrekin, nekazariekin, gizarte-mugimenduekin, gazteekin, emakumeekin, indigenekin, LGTBI kolektiboarekin... batera, Kolonbia bidezkoa eta duina lortuko dutela. Bide osorako onena opa dizuegu. Eskerrik asko zuei eta laguntzen dituzuen erakunde guztiei, zuen lan eta borroka nekaezinagatik.

EL SALVADOR PROIEKTUA

"El Socorro"-ren komunitatearen asanblada, Tecoluca

Bizitzarako trebetasunak eta memoriaren duintasuna lantzen, urraketa-egoeran dauden komunitateetan, eskubideen eta garapenerako aukeren ahalduntzearen bidez

El Salvador

Centro Para la Promoción de los Derechos Humanos Madeleine Lagadec

Proiektuan 23 batzar egin ziren herrialdearen egoera eta giza eskubideen urraketa gobernu autoritario baten pean aztertzeko. Halaber, giza eskubideei buruzko hainbat tailer antolatu ziren lider komunitarioentzat, emakumeentzat eta gazteentzat. Gainera, komunitatearen antolakuntza eta lidergoari buruzko tailerrak eman ziren, komunitate bakoitzaren beharretara egokituak, barne estatutuen erreforma eta proiektu komunitarioen administrazioa barne.

Familiaren diru-sarrerak hobetu dituzten 12 ekoizpen-ekimen ezarri ziren, Santa Klarako gazte talde bati emandako laguntza barne, lanerako eta ekintzailetzarako gune bat

eskainiz. Udaleko hiru mikroekintzailatza-tailer egin ziren, eta, amaitzeko, mikro-kooperatibak aurkezteko ekitaldi bat egin zen. Era berean, haur eta gazteekin dantza-formakuntzak egin ziren, aisialdi osasuntsua eta kulturaren berreskuratzea sustatuz.

Cerros de San Pedro 'Itzulien' komunitatean, bizitegi-loteen eta bi herri-eraikin legalizatzearen prozesuan aurrera egin zen, baina faktore politikoek titulazio-prozesua oztopatu zuten. Intzidentzia mantentzen da aldeko irtenbide bat lortzeko.

18 omenaldi egin ziren gatazka armatuaren biktimen omenez,

oroimen kolektiboa indartzen jarraitzeko eta justizia eta egia exijitzeko asmoz.

Gainera, kanpaina iraunkor bat mantendu zen bi irrati komunitariotan (Radio Victoria eta Radio Izcanal) iragarki eta elkarrizketarekin, koiuntura politiko eta sozialeko gaiak jorratuz, giza eskubideen ezagutza sustatuz eta herritarrengan pentsamendu kritiko eta propositiboa sustatuz.

Laburbilduz, proiektuak antolaketa komunitarioa indartu du, giza eskubideen ahalduntzea sustatu du eta ekimen produktibo eta kulturalak sortu ditu, erronka politiko eta klimatikoak gorabehera.

FINANTZAKETA	EUROAK
Nafarroako Gobernua	110.000 €

SENTSIBILIZAZIOA

LVCren kanpainaren logotipoa duen hazitegia Asociación Tejiendo Solidaridad -Auzotik Mundura elkartearen ekitaldian

A group of people are sitting on the ground under a trellis covered in green vines. They are in an outdoor setting, possibly a garden or courtyard. There are colorful triangular bunting flags strung across the trellis. A person is sitting in a wheelchair in the foreground on the right. The background shows a brick wall and some foliage.

*“Aldatu ezin ditudan gauzak ez ditut onartzen,
onartu ezin ditudan gauzak aldatzen ari naiz”.*

Angela Davies

Guatemalari buruzko sentsibilizazioa

"Mujeres maya mam" programan IPESekin lankidetzan egiten dugun sentsibilizazioaren barruan, "Las Defensoras Cuentan" izeneko ekimen berri bat jarri genuen abian, Erdialdeko Amerikako eskualdean giza eskubideak defendatzen dituzten emakumeen kontakizunak entzuteko irakurketa-talde bat. Defendatzaileek azaldu dutenez, beharrezkoa da haien testigantzak entzutea lurra eta lurraldea defendatzen ari diren kolektibo eta komunitateen "bozeramaile" gisa, baita herrien antzinako bizimoduak eta praktikak ere. Baina, batzuetan, zoritxarrez, zenbakiak baino ez direlako ere kontatzen dute, eta lider aktibisten hilketen problematikaren aurrean, eraso, hilketa edo desplazamendu behartuak kontatzeko lan eskerga eta zehaz-tugabea derrigorrezkoa egiten delako.

Aurten "¿Quién mató a Berta Cáceres?" liburuarekin hasi ginen. Hondurasko lenca herriaren liderra eta COPINHen (Hondurasko Herri Erakundearen eta Indigenen Kontseilu Zibikoa) sortzaileetako bat izan zen, eta 2016an urteak zeramatzan mehatxuekin bizitzen, proiektu hidroelektrikoen kontzesioen aurka egindako salaketengatik, eta azkenean hil egin zuten. Bateratze-saioan, azaroaren 20an, Nina Lakhani izan genuen, liburuaren egilea eta ikerketa-kazetaria, eta Gustavo Castro, hilketaren lekuko eta Mexikoko Otros Mundos erakundeko aktibista bakarra.

Azaroaren 20an Silvia Fernández Viguera Liburutegian (IPES) bateratze saioa eta online konexioa.

Mexikori buruzko sentsibilizazioa

Apirilaren 22an Sandra Lorea eta Mari Pérez, Txiapaseko (Mexiko) Yach'il Antzetic Etxe-Komunitarioaren koordinatzaileak, hartu genituen. Bere erakundea San Cristóbal de Las Casas-en dago, Txiapaseko Gainak eskualdean, eta nagusiki komunitateetatik datozen emakume indigena, nerabe eta migratzaileekin egiten dute lan, sexu- eta ugalketa-eskubideak modu integralean sustatzeko.

Topaketa Mugarik Gabe Nafarroako egoitzan egin zen, Sarean-Mujeres en Red elkartearen lankidetzari esker. Txiapasko egungo testuinguruaren eta, oro har, Mexikoko egoeraren azterketa partekatu ziguten. Indarkeria jasan duten emakumeekin Etxe-Komunitarioan egiten duten lana eta haiekin egiten duten laguntza ere zehatz-mehatz adierazi ziguten. Nabarmendu zuten Etxera joaten diren emakumeak ezagutzen ozeano bat direla, eurek berek jakin gabe, eta autozainketaren garrantzia ere azpimarratu zuten.

Bisitaz gain, Sarean-ekin batera, sarean gauden emakumeok Txiapasekiko Elkartasun Zikloa antolatu

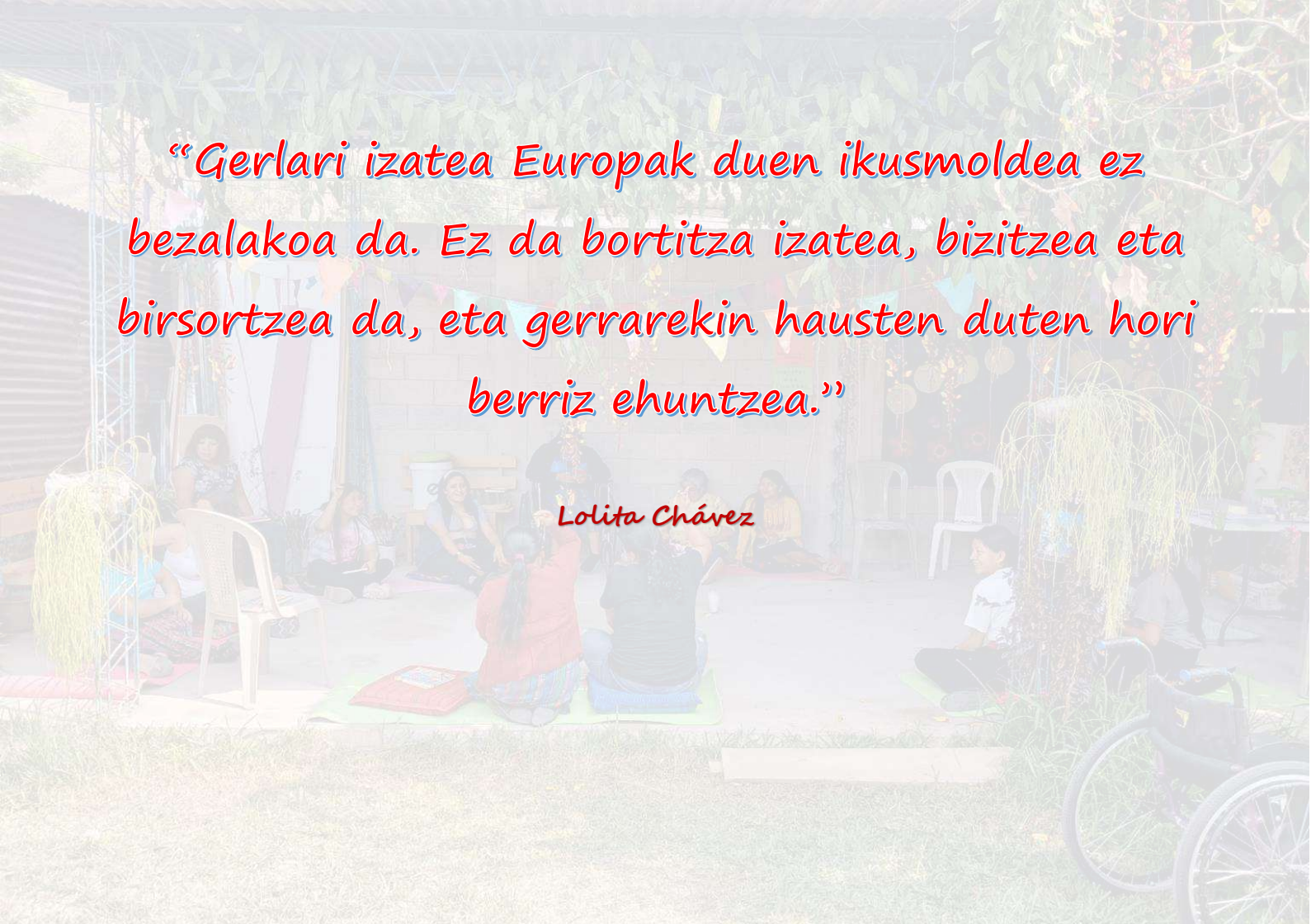
genuen Barañainen. Ziklo horretan, "Defendatzaileak, eraldatzen duten emakumeak" erakusketa erakutsi ahal izan genuen, Etxe-Komunitarioko kideekin egindako hitzaldi-solasaldiaz gain.

Sandra, Lorea eta Marirekin topaketa Mugarik Gabe Nafarroako egoitzan 2024ko apirilaren 22an.

“Gerlari izatea Europak duen ikusmoldea ez bezalakoa da. Ez da bortitza izatea, bizitzea eta birsortzea da, eta gerrarekin hausten duten hori berriz ehuntzea.”

Lolita Chávez

HEZKUNTZA EZ FORMALA

Tejiendo Solidaridad – Auzotik Mundura

Aurten, Iruñean Hezkuntza Ez Formala egiten duten elkarteei zuzendutako Tejiendo Solidaridad-Auzotik Mundura Formakuntza Eskolarekin beste 3 urtez jarraitzeko proiektua eman digute. Ikasturte honetan auzo mailan lan egiten dugu, 1.º eta 2. Zabalguneko kolektiboak elkartuz alde batetik, eta Ermitagaña-Mendebaldea eta Donibane ingurukoak bestetik.

Giza Eskubideen defendatzaileen inguruan lan egiten dugu, lehenik gazteekin eta begiraleekin formakuntzak eginez, lur-gorputz lurraldearen defentsari buruz. Prozesuan aurrera egin ahala, izaera oso parte-hartzailea eta dinamikoa duena, gaia Elikadura Burujabetzaren defentsan erdiratu zen, kolektiboen berezko interesagatik. Horrela, Eskolako

partaideek ikasitakoa martxan jarri zuten, beren kolektiboetako txikiekin eta gazteekin sentsibilizazio-jarduerak eginez, eta, gainera, galdetegi bat pasatu zuten beren auzoetan kontsumitzaile gisa zer puntutan gauden jakiteko, elikadura burujabetza lortze aldera.

Emaitzak lortu ondoren, solasaldi bat antolatu genuen Nafarroako Liburutegian, Miruaren laguntzarekin, kontsumo-ohitura jasangarriari buruz hitz egiteko. Eta ikastaroaren amaiera gisa, hazi-trukea bat antolatu genuen “La Vía Campesina”-ren kanpainari #AbegituHaziBat jarraiki. Ekitaldia Loraldean egin zen, Ermitagaña-Mendebaldeko baratze komunitarioan alegia, Udaberri izeneko Donibaneko baratze komunitarioaren eta Hazien

Liburutegia proiektuaren partaidetzarekin. Ekitaldi horretan bertan, bideo bat grabatu genuen, eta bertan, Eskolako hainbat partaidek beren esperientzia kontatzen dute. Hemen ikus dezakezue:

<https://mugarikgabenafarroa.org/accion-adoptaunasemilla-ekintza/>

Ikastaro honetan, halaber, Mugarik Gabek dituen baliabide eta dinamika parte-hartzaile guztiak biltzen dituen gida didaktikoa osatu dugu, eta zuen eskura dago hemen:

https://mugarikgabenafarroa.org/wp-content/uploads/2024/09/GUIA-DIDACTICA_compressed.pdf

FINANTZAKETA	EUROAK
Iruñeko Udala	30.000€

Hazi-trukea Loraldea Herri Baratzan

BESTELAKO EKINTZAK

"Talde kalteberak eta garapen iraunkorra" saioa NUPeko Lankidetzak Ikastaroan, 2024ko urria

Zinema, Mundua eta Giza Eskubideak XIX. Erakustaldia

Duela 19 urtetik egiten ari garen bezala, azaroaren 11tik 15era Zinema, Mundua eta Giza Eskubideen Erakustaldia egin zen, IPESek, Golem Zinemak, Rinaldi Fundazioak eta Mugarik Gabe Nafarroak sustatua, Nafarroako Gobernuaren finantzaketarekin.

Erakusketa honen bidez, giza eskubideen urraketa salatu nahi dugu, hemen eta mundu osoan, desberdintasunak, gatazkak eta giza eskubideak ez betetzearen aurrean zigorgabetasuna ikusarazten saiatzen gara, eta gizartea sentsibilizatu nahi dugu, itxita dauden begiak ireki nahi ditugu eta herritarrak aktibatu nahi ditugu gizarte hobea lortzeko bidean aurrera egiten jarraitzeko, hau da, gobernuei giza eskubideen sustapena eta babesa eskatzeko gai izango den gizartea eraldatzen eta aurrera egiten jarraitzeko. Giza eskubideen urraketek jaramonik ez egiteak kostu handia dakar gizartearentzat.

Eta hori da gure lanaren arrazoia, zinema aisialdirako tresnatzat ez ezik, izaera eraldatzaile sendokotzat ere hartzen baitugu, eskura izango ez genituzkeen beste istorio eta bizipen batzuetara hurbiltzeko gaitasuna duena. Horrela, beste kultura

batzuetako errealitateak, elkarrizketak, pentsamenduak eta egoerak proposatzen dizkigu, eztabaidari eta elkarrizketei ekiteko aukera ematen digutenak.

Zinema, Mundua eta Giza Eskubideak XIX. Erakustaldiaren kartela

Garapena eta Nazioarteko Lankidetzaren Programa

Urtero bezala, "Talde zaurgarriak eta garapen jasangarria" saioa egin dugu NUPen Nazioarteko Garapen eta Lankidetzaren Programaren barruan. Saio hau bi ediziotan eskaintzen da, martxoan eta urrian, eta Prestakuntza Solidarioa programako ikasleei zuzenduta dago. Programa hori Hegoaldeko herrialdeetan garapenerako lankidetzaren arloan praktikak edo gradu-amaierako lana egingo dutenei zuzenduta dago, bai eta arlo horretan prestakuntza modu independentean jaso nahi dutenei ere.

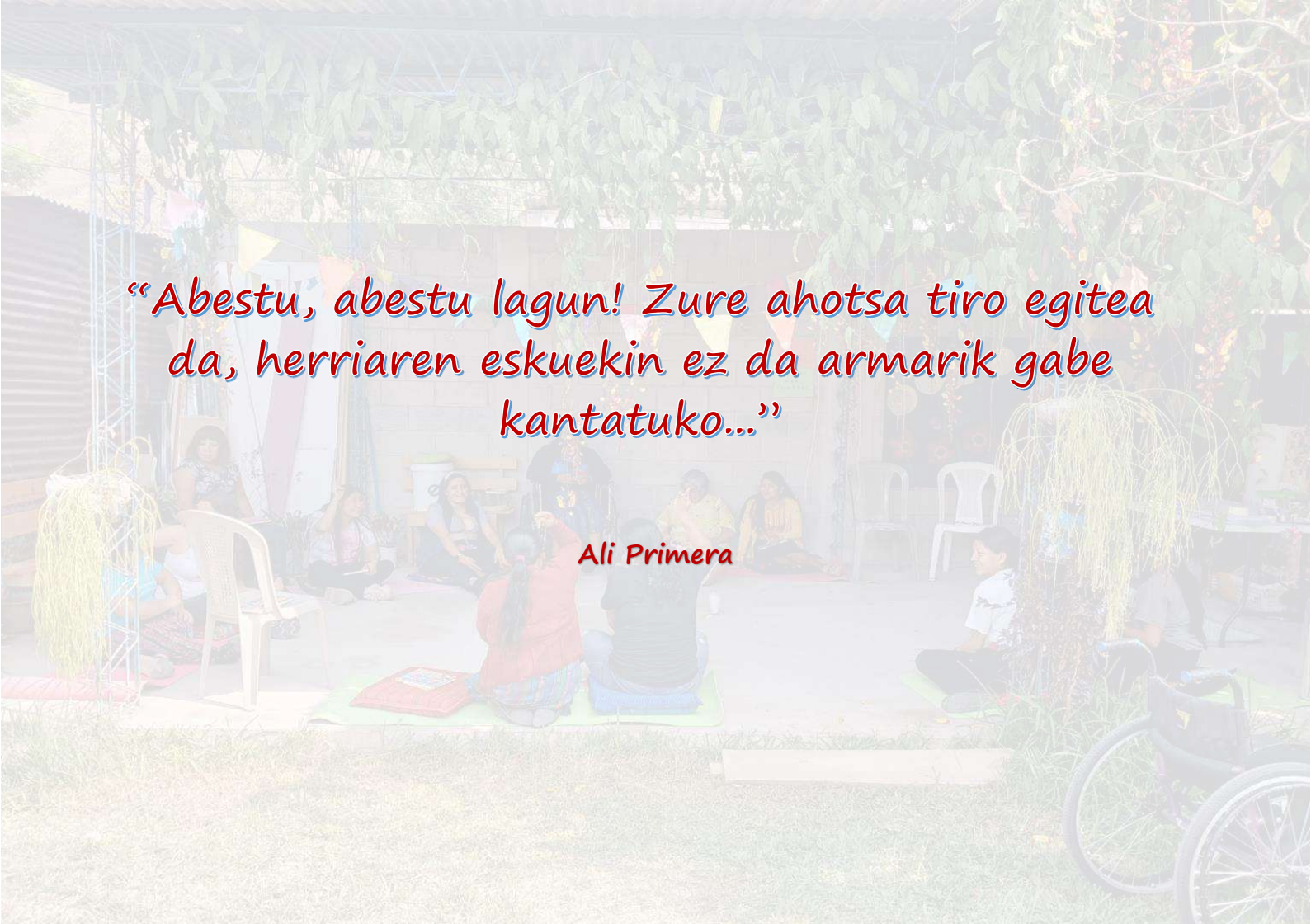
Ikastaroaren helburua garapen-proiektuetan parte-hartze aktiboa sustatzeko tresnak ematea da, ikuspegi kritiko eta konprometituarekin. Horretarako, funtsezko

hainbat gai jorratzen dira, hala nola nazioarteko lankidetzaren ekonomia sozial eta solidarioa, hezkuntza inklusiboa, udal kudeaketa parte-hartzailea eta kontsumo arduratsua.

Gure saioan, garapenerako lankidetzaren lanean eta zaurgarritasun-egoeran dauden taldeen errealitatean sakontzen dugu, hori guztia ikuspegi intersektorialetik eta jasangarritik. Babesa emateaz gain, kritikoa eta eraldatzailea ere izango den lankidetzaren aldeko apustua egiten dugu, pertsona guztientzako giza eskubideen errespetua eta betetzea bermatzeko.

ELKARTEAK

A group of people, mostly women, are sitting in a circle on the ground under a structure covered with green vines. They appear to be engaged in a community activity or meeting. The setting is outdoors, with a corrugated metal wall in the background and a bicycle visible in the lower right corner. The text is overlaid in the center of the image.

“Abestu, abestu lagun! Zure ahotsa tiro egitea
da, herriaren eskuekin ez da armarik gabe
kantatuko...”

Ali Primera

Nafarroako GGKE-en koordinakundea

2024. urtea lan lasaiagoko eta atsedeen handiagoko urtea izan da, aurreko urteko jarduera-intentsitatearekin alderatuta, koordinakundearen sorreraren 25. urteurrena ospatzen den urtea, alegia. 2025erako trantsizio-urtea da, eta erronka berriak landu beharko ditugu, bai barruan, bai maila instituzionalean.

Barruan, bizikidetza globalerako lankidetza eraldatzailearen eredu berria praktikan jartzeko nola egin behar den lantzen joan behar dugu. Eredu hori Koordinakundearen GGKEak 2022an egindako prozesuan adostu zen.

2025. urtearen hasierarako, baterako hausnarketarako gune bat irekitzea planteatzen da, Nafarroako GGKEen Koordinakundearen funtzionamenduan berrikusi edo mantendu behar ditugun elementuak identifikatzera bideratuko gaituena, eredu hori bultzatze aldera. Horrek bere isla izan beharko du NGGKEKren hurrengo Plan estrategikoan, zeina 2025. urtearen amaieran ebaluatzen eta garatzen hasi beharko dugun.

Era berean, eta kanpo-mailan, adostutako eskaerak identifikatu behar ditugu, administrazio publikoari zuzendutako eragin politikoko prozesu bat ezartzeko, eredu berria praktikan jartzeko bidean aurrera egiteko. Foro berri honetan adosten duguna Nafarroako Gobernuaren hurrengo plan zuzentzailerako eramango diren proposamen paraleloen gida izango da, aurrekoa ebaluatu ondoren. Jaurlaritzaren konpromisoa da 2025. urtearen amaieran amaituta eta onartuta izatea. Horiek dira gure erronkak, eta erronka

garrantzitsuak egoera global oso konplexuari heldu ahal izateko.

Herrialde pobretuen pobrezia eta desberdintasuna, gosea eta aurreikuspen ekonomiko txarrak areagotu egiten dira gero eta banaketa geopolitiko handiagoak eta mesfidantzak eraginda.

Giza eskubideen aurkako gehiegikeriek, gutxiengoen, emakumeen eta nesken diskriminazioak, estremismoak gora egiteak eta Interneten eta kaleetan gorroto-diskurtsoak ugaritzeak liskarra eta mesfidantza sortzen dute komunitate, herrialde eta eskualde osoetan.

Testuinguru horri gehitu behar zaio bakea eta giza eskubideak zaindu eta pobrezia desagerrarazi behar duten nazioarteko erakundeen porrota, diskurtso eta kontaketa solidarioa zalantzan jartzen eta atzerarazten duten faszismo berriak azaleratuz.

Horren aurrean, koordinakundeak lehen mailako lankidetza-politikaren aldeko apustua egin behar du, lehenetsunezko ikuspegiak bilduko dituen, hala nola ikuspegi feminista, ikuspegi ekologista, unibertsalista, politiken koherentziaren ikuspegia, herritartasun globalarena, eskubideen ikuspegia, elkartasunaren diskurtsoa berreskuratzea gorrotoaren eta belizismoaren diskurtsoen aurrean. Hasieran esan genuena, 2024an trantsizio-urte bat, erronka-etorkizun baten alde lan egiteko.

Asanblada orokorra

Gogoeta-foroa

REAS

Nazioarteko egoera mugitua dago, eta jakina da ibai nahasian arrantzaleen irabazia dagoela. Baina arazoa da egoera horietan arrainak direla pertsonarik ahulenak, eta arrantzaleak, berriz, edozein egoera aprobetxatzen dutenak. Enpresa askok ikusten dituzte gerrak, elikadura-beharra edo lurraldea aukera bat bezala beren diru-sarrerak handitzeko kontenplaziorik gabe. Hori izan zen REAS Navarrak 2024an antolatu zituen Ekonomia Solidarioko Jardunaldien argudioa, "Larrialdi klimatikoa, tankeak eta traktoreak", non errealitate horiek aztertu ziren eta Ekonomia Solidariotik ditugun alternatibak planteatu ziren.

Izan ere, alternatiba asko daude beste ekoizpen eta kontsumo eredu bat planteatzen badugu. Horrela geratu zen islatuta aurten bokazio ibiltariarekin egin dugun erakusketan. Zurez egindako erakusketa modular bat, Baku Barrikupel mikrokooperatibak egina, 2024an argia ikusi eta bere ibilbideari ekin ziona. Nafarroako herri eta txokoetan barrena ibiliko da, ekonomia solidarioa erdiguneko hiriburutik haratago zabaltzeko helburuarekin. Eta, hain zuzen ere, horretan oinarritzen da indartzen ari den lan-ildoetako bat, Iruñeko arrotik irtetea eta Nafarroako gainerako lurraldeetako ekonomia solidarioaren alternatibekin harremana sendotzea. Indartze hori taldea handitzean islatu da, dagoeneko

fruituak ematen ari diren bi pertsonarekin. REAS Navarraren lan-ildo horiek Gizarte Ekonomiako Plan Integralean txertatzen dira. 2024an, Nafarroako Gobernuak, Gizarte Ekonomiako familien laguntzarekin, III. Plana prestatzeko lan handia egin da. Plan horrek aukera ematen dio Gizarte Ekonomiari urtez urte Nafarroako Gobernuak eta gizarteak eredu ekonomiko horri eta, gure kasuan, baita Ekonomia Solidarioko entitateei ere laguntza handiago emateko.

Horiek izan daitezke REASen barruan egin diren jarduerarik garrantzitsuenak, baina ez bakarrik. Urte batek askorako ematen du makrogranjen aurkako ekintzetan, Gizarte Merkatuaren eta kontsumo-alternatiben sustapenean, pentsio duinen aldeko borrokan, kolektibo kalteberen alde, elikadura-subiranotasunaren alde... xehetasun gehiago izateko, hurbil zaitez gure webgunera eta gure sare sozialetara, non dena kontatzen dizugun.

Ekonomia Sozial eta Solidarioaren XVII. Jardunaldien aurkezpena

Plataforma Contra las Guerras – Gerrarik Ez Plataforma

Aurten ere munduan gertatzen diren gerrak salatzen jarraitzen dugu, non galtzen duena biztanleria zibila den. Horrela, Ukrainako gerra eta okupazioa gogoratzen ditugu kontzentrazio batekin. Azoka batekin salatzen dugu gerra hemen hasten dela enpresa nafarrak sare militarren parte badira.

Halaber, paskinak banatu genituen maiatzaren 1ean, sindikatuei gerren eta industria militarren aurkako jarrera historikoak gogoraziz eta gerrek enplegurik sortzen ez dutela esanez.

Aurten ere aurrekontuen kanpainarekin jarraituko dugu, kartelak itsatsiz, artikulatuak bidaliz. Centre Delàsekin ere hitzaldi bat egin genuen aurrekontuen zati baten alderdi militarren ezkutuko patua salatzeko.

Gure argudioak zabaldu behar ditugu gerren aurka, gastu militarren desagertpenaren alde, ejertzitoen aurka, emakumeek gudan dituzten ondorioak ikusaraziz edo zer neurritan interpelatzen gaituzten ikusaraziz.

Horretarako, azken lau urteotan egin ditugun artikulatuak erabil ditzakezue.

Gogora dezagun gure konpromiso antimilitarista eta/edo bakezalea.

<https://guerrarikez.wordpress.com/articulos-de-opinion/>

Gerrarik ez!!!! Gerrarik gabeko mundo baten alde.

2024ko KONTUAK

DIRU SARRERAK	2024	%
BAZKIDEEN EKARPENA	16.240,00 €	3,56 %
DOHAINTZAK	1.980,00 €	0,43 %
HEGOALDEKO PROYEKTU DIRU LAGUNTZAK F	394.329,45 €	86,38 %
SENTSIBILIZAZIOA DIRU LAGUNTZAL PUBL	42.447,16 €	9,30 %
BESTELAKO DIRU SARRERAK	1.488,07 €	0,33 %
DIRU SARRERAK OSOTARA	456.484,68 €	100,00 %
GASTUAK	2024	%
GASTUAK LANGILEAK	-62.536,71	13,91 %
GASTUAK KONTRAPARTEAK ETA PARTZUERG	-368.738,30	81,99 %
GASTUAK JARDUERA ARRUNTA-SENTSI.	-12.297,02 €	2,73 %
GASTUAK SAREAK ETA PLATAFORMAK	-1.806,00 €	0,40 %
GASTUAK HORNIDURAK ETA ZERBITSUAK	-4.335,75 €	0,96 %
AMORTIZAZIOA	0,00 €	0,00 %
GASTUAK OSOTARA	-449.713,78 €	100,00 %
EMAITZA	6.770,90 €	

www.mugarikgabenaafarroa.org

info@mugarikgabenaafarroa.org

948 107 337 / 633 506 055

t.me/mugarikgabenaafarroa

